

lobců. Jde nyní o to, zda byla žaloba, pokud se domáhala na žalovaném placení, právem nižšími soudy pro tentokráte zamítnuta, či zda bylo vynéstí jen částečný rozsudek o žalovaným uznaném nároku na složení účtu. Dovolací soud má za to, že vynesení částečného rozsudku pro uznání nebylo v souzené věci na místě, ježto částečný rozsudek lze vynéstí z á s a d n ě jen o z c e l a s a m o s t a t n ě části, vyňaté z celého žalobního žádání. takže se k této vyřízené části soud již vůbec nevrací. Nelze zcela všeobecně dopustiti, aby bylo teprve na základě plnění podle částečného rozsudku možno pokračovati v jednání a rozhodnutí o dalších žalobních nárocích, zejména kdyby bylo lze další žalobní nároky přesně udati teprve na základě plnění podle částečného rozsudku. Dovolatel poukazuje na předpis čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s., jenž dopouští v třetím odstavci, aby určité vytčení toho, co má býti podle žalobcovy žádosti vydáno, bylo vyhrazeno, až by byl učiněn přísežný údaj o jmění. Podle rozhodnutí nejvyššího soudu uveřejněného pod č. 16005 Sb. n. s. je v případě tam řešeném vydati zatím jen částečný rozsudek o žalobní žádosti na složení vyjevovací přísahy a podle § 190 c. ř. s. přerušiti řízení o žalobní žádosti na vydání dokladů. Leč předpis třetího odstavce čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s. jest, jak se i v onom rozhodnutí zdůrazňuje, výjimkou z předpisu § 226 c. ř. s. o určitosti žalobní prosby. Takový výjimečný předpis nelze obdobou rozšiřovati i na případy jiné a tudíž ani na souzený případ. Nebyly proto v souzené věci splněny předpoklady pro vydání částečného rozsudku.

Čís. 16465.

Přešel-li závazek, přispívati okresu určitou částkou na zúročení a umoření zápůjčky až do jejího úplného umoření, se zavázané akciové společnosti fusí na jinou akciovou společnost, jest tato společnost zavázána k plnění, třebaže převzatý podnik zrušené akciové společnosti prodala. Jest nezávažné, že za onen závazek ručí i nový nabyvatel podniku. To, že se oprávněný obrátil o plnění závazku na kupitele podniku a že po delší dobu proti nabyvatelce podniku nenastupoval, nesignaluje propuštění nabyvatelky z onoho závazku a souhlas s jeho výhradným převzetím kupitelem podniku.

(Rozh. ze dne 5. listopadu 1937, Rv II 446/36.)

Prohlášením ze dne 21. července 1894 se Arnošt H. st. zavázal přispívati za sebe a své nástupce v držení továrny čp. 1 ve V. a firmy B. H. bývalému samosprávnému okresu z-skému na zúročení a úmor zápůjčky 280.200 zl. r. č., sjednané uvedeným okresem při stavbě místní dráhy z Č. do M. na zakoupení kmenových akcií uvedené dráhy (tak řečený subgaranční příspěvek). Tento subgaranční příspěvek skutečně platili jak Arnošt H. st., tak jeho nástupci v držbě dotčené továrny, a to postupně Arnošt H. ml., potom Akciová společnost »P-ské papírny« a po

ní žalovaná akciová společnost »O.« až do polovice roku 1928. Od převzetí továrny společností »P-ské papírny« byl placen příspěvek ve výši 5.000 Kč ročně. Továrna čp. 1 ve V. byla roku 1928 prodána komanditní společností Sch. a spol. Arnošt H. st. byl vlastníkem pouze jedné polovice uvedené továrny, kdežto jeho shora uvedeným nástupcům náležela celá továrna. Dědicem Arnošta H. st. a majitelem továrny ve V. se stal jeho syn Arnošt H. ml. a ten převedl roku 1910 dotčenou továrnu se všemi aktivy i pasivy do vlastnictví nově založené akciové společnosti »P-ské papírny«. Tato firma zanikla roku 1922 fuzí se žalovanou akciovou společností »O.«, která převzala všechna aktiva i pasiva. Do práv zrušeného samosprávného okresu z-ského vstoupil roku 1926 žalující okres P., prohlášení Arnošta H. st. bylo žalujícímu okresu odevzdáno, všechny modalities zápůjčky i se subgarančním závazkem byly dohlédacím úřadem schváleny. Při odevzdání továrny ve V. roku 1928 oznámila žalovaná firma Felixi Sch., společníku komanditní společnosti Sch. a spol., že k dalšímu placení subgarančního příspěvku je povinna kupitelka, což Felix Sch. vzal na vědomí. Tvrdíc, že se žalovaná firma zdráhá platiti od 1. července 1928 uvedený subgaranční příspěvek, domáhá se žalující okres P. placení onoho příspěvku od 1. ledna 1931 do 31. prosince 1931, t. j. částky 15.000 Kč s přísl. Soud první stolice uznal podle žaloby. Důvody: Z toho, co shora uvedeno, vyplývá, že prohlášení Arnošta H. st. ze dne 21. července 1894 bylo samosprávným okresem z-ským přijato a že takto byla uzavřena platná smlouva. Mimo to dal z-ský okres konkludentním činem (§ 863 obč. zák.), t. j. přijetím placeného příspěvku najevo, že pokládá Arnošta H. st. za zavázaného. Z obsahu prohlášení vyplývá, že jde o smlouvu jednostrannou v tom smyslu, že závazek vznikl toliko na straně Arnošta H. st. Z-ský okres sám se k žádnému plnění nezavazoval a jsou tudíž liché vývody žalované firmy o závislosti smlouvy na užívání hospodářských výhod uvedené místní dráhy. Závazek Arnošta H. st. je platný, pokud se zavázal k plnění subgarančního příspěvku za sebe. Pokud se zavázal za své nástupce, šlo by na jeho straně o smlouvu podle § 880 a) obč. zák. Takováto smlouva váže však slibujícího jen k dosti učinění pouze tehda, zaručil-li se slibující za výsledek (Sedláček, Obligační právo I, str. 126, rozh. č. 5164 Sb. n. s.). Ze znění prohlášení nelze souditi, že by se Arnošt H. st. chtěl zaručiti za to, že jeho nástupci budou subgaranční příspěvek skutečně platiti. Při nejmenším je to pochybné a tu podle vykládacího pravidla § 915 obč. zák. jest míti za to, že Arnošt H. st. chtěl vzíti na sebe závazek spíše menší než větší. Nevznikl tudíž platný závazek v té části prohlášení, v níž se Arnošt H. st. zavázal za své nástupce. Platný závazek Arnošta H. st., jímž se zavázal k placení subgarančního závazku za sebe, je obsahu majetkového, jest obligačním závazkem, jehož existence nebyla spjata s osobou Arnošta H. st., jak je patrné z obsahu prohlášení, v němž Arnošt H. st. svoluje k vkladu řečeného závazku a k jeho změně ve věcný závazek. Proto přešel tento závazek universální sukcesi na jeho dědice Arnošta H. ml. a s toho převzetím veškerých aktiv a pasiv továrny ve V. na další jeho právní zástupce, tudíž i na žalo-

vanou firmu. Žalovaná a její předchůdci skutečně platili subgaranční příspěvek a tak konkludentním činem uznali jeho platnost. V souzené věci jde o to, zda žalovaná jest dosud povinna k placení subgarančního příspěvku resp. z jakého právního důvodu se na ní žalující okres domáhá žalobního nároku. O nárok z náhrady škody nemůže jíti. Ten právní důvod by mohl vycházeti nanejvýše z tvrzení žalujícího okresu, že žalovaná opominula při prodeji továrny ve V. převéstí subgaranční závazek na svého nástupce, avšak toto tvrzení je tím, co shora uvedeno, vyvráceno. Ostatně by byl nárok z náhrady škody promlčen, poněvadž tříletá promlčecí doba již dávno uplynula. Nárok z bezdůvodného obohacení nebyl ani ve sporu tvrzen a z povahy věci vyplývá, že žalovaná nebyla nijak obohacena. Rovněž nemůže jíti o assignaci, poněvadž ta by se mohla v obsahu uvedeného prohlášení opíráti toliko o tu jeho část, v níž se mluví o závazku nástupců. Ten závazek týkající se nástupců je však, jak shora vyloženo, neplatný. Přesto soud žalobě vyhověl se zřením na tyto úvahy: Právní jednání, jímž žalovaná převzala továrnu ve V., je převzetím podniku podle § 1409 obč. zák., který stanoví zákonné ručení přejímatele podniku za jeho dluhy. Je nesporné, že žalovaná o subgarančním závazku věděla, a z povahy věci plyne, že dotčený závazek náležel k továrně ve V. Rovněž komanditní společnost Sch. a spol. ručí podle § 1409 obč. zák., poněvadž je zjištěno, že též ona věděla při převzetí podniku o subgarančním závazku. Žalovaná není však ze subgarančního závazku propuštěna, poněvadž podle § 1409 obč. zák. jest dosavadní dlužník dále vázán, dokud nebyl z něho propuštěn zvláštním prohlášením, třeba jen konkludentním (§ 863 obč. zák.), anebo zvláštní úmluvou stran (§ 1410 obč. zák., rozh. č. 5397 Sb. n. s.). Takovéto konkludentní jednání by bylo v souzené věci přijetí plateb na subgaranční závazek. Kdežto však při dřívějších převodech subgarančního závazku přijal žalující okres příspěvek od přejímatele a tak dal najevo, že dosavadního dlužníka propouští, nebylo tomu tak při převodu továrny se žalované na kom. společnost Sch. a spol. Od ní žalující okres příspěvek nepřijal a tudíž nepropustil žalovanou konkludentním činem ze závazku. Trvá-li ručení žalované firmy za dluhy převzaté továrny ze zákona, jsou liché její námitky, že platnost závazku k placení subgarančního příspěvku je závislá na držbě továrny. Z obsahu řečeného prohlášení nelze souditi na takovouto závislost. Je proto žaloba důvodná. O d v o l a c í soud potvrdil napadený rozsudek. D ů v o d y: Není pochyby o tom, že Arnošt H. st., jak tomu nasvědčuje obsah řečeného prohlášení o převzetí závazku k placení subgarančního příspěvku, skutečně zamýšlel a chtěl býti osobně zavázán jen jako spoluvlastník továrny č. p. 1 ve V. a majitel fy B. H. a že jen v tom směru chtěl zavázati k placení příspěvku sebe i své nástupce. Byla by zajisté odůvodněna povinnost k placení příspěvku jen u dočasného držitele továrny ve V. a firmy B. H., kdyby bylo došlo ke knihovnímu vkladu zástavního práva pro onen závazek na továrním objektu. Nedošlo-li k němu, ať už se tak stalo z důvodu jakéhokoliv, a Arnošt H. st. přece závazek vyplývající z onoho prohlášení plnil a předchůdce žalujícího okresu okres z-ský od něho přijímal, stal se onen původně též

věcně pojímaný závazek jen osobním majetkovým jeho závazkem, a ježto byl převzat na dobu až do úplného zaplacení zápůjčky 280.200 zl. r. č. bývalého samosprávného okresu z-ského na stavbu místní dráhy z Č. do M., přešel universální sukcesi na Arnošta H. ml. Stejně se tomu tak má i co do dalšího předpokladu napadeného rozsudku. Správný jest i předpoklad, že žalovaná nebyla konkludentním jednáním propuštěna, ač po několik let po prodeji továrny roku 1928 nebyla až do roku 1934 k jeho placení vyzvána. Jen z toho, že žalující okres nežádal na žalované po několik let příspěvek, nelze ještě usuzovati na vzdání se práva požadovati na žalované jeho zaplacení. To by bylo možno předpokládati jen tehdy, kdyby nástupkyně žalované v držení továrny ve V. místo ní platila subgaranční příspěvek. To se však nestalo. Osobní majetkový závazek Arnošta H. st. resp. jeho dědice Arnošta H. ml. přešel, jak prvý soud zjistil, převzetím jeho veškerých aktiv a pasiv akciovou společností P-ské papírny na tuto firmu samu resp. byl jí převzat dopisem z 3. března 1911. Tímto převzetím závazku posledně uvedenou firmou, kteréž bylo přijato bývalým samosprávným okresem z-ským, který od ní příspěvek přijímal, byl podle názoru odvolacího soudu onen původní osobní závazek vlastně konstituován jako závazek firmy, tedy závazek podnikový, který pak fusí přešel na žalovanou a jež také skutečně platila až do 30. června 1928. Žalovaná sice továrnu ve V. prodala firmě »Komanditní společnost Sch. a spol.«, a měl proto hledíc na ustanovení § 1409 obč. zák. přejíti na ni i podnikový závazek k placení subgarančního příspěvku placeného její předchůdkyní (žalovanou). Ježto nynější držitelka plnění závazku odmítá, právem se domáhá žalující okres placení subgarančního příspěvku na žalované podle §§ 1405 a 1409 obč. zák., poněvadž žalovaná ji z onoho závazku nepropustila ani se ho nevzdala tím, že se několik let jeho plnění nedomáhala, jak bylo již shora vyloženo.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud, přezkoumaj napadený rozsudek v mezích dovolacího návrhu, neshledal zákonného důvodu, aby byl změněn (§ 510, odst. 3, c. ř. s.). K vývodům dovolání stačí uvést toto:

Podle prohlášení ze dne 21. července 1894 se Arnošt H. st. zavázal jako spoluvlastník továrny č. p. 1 ve V. a majitel firmy »B. H.« za sebe a své nástupce v držení továrny č. p. 1 ve V. a firmy »B. H.« přispívati okresu z-skému na zúročení a úmor zápůjčky až do úplného jejího umoření neb zaplacení ročně částku 2.500 zl. rakouského čísla nepřesahující. Ani doslov uvedeného prohlášení nevyklučuje úsudek, že tu nešlo o závazek toliko osobní, nýbrž zároveň o závazek podnikový, když se Arnošt H. st. zavazoval jako spoluvlastník továrny a majitel firmy »B. H.« nejen za sebe, ale i za své nástupce v držení továrny a firmy »B. H.«, a to bez nějakého omezení až do úplného zaplacení neb

umoření zápůjčky okresem uzavřené. Podle zjištění nižších soudů přešel řečený závazek universální sukcesí na Arnošta H. ml. jako dědice, který byl pak sám jediným majitelem továrny i firmy »B. H.«. Arnošt H. ml. roku 1910 převedl továrnu ve V. a celý závod firmou »B. H.« provozovaný se všemi aktivy a pasivy na nově založenou akciovou společnost »P. papírny«, čímž také na ni přešel i závazek k placení dotčeného subgarančního příspěvku, který byl také touto akciovou společností převzat jejím dopisem žalobci zasláným ze dne 3. března 1911, což žalobce vzal na vědomí. Tato akciová společnost zanikla pak roku 1922 fusí se žalovanou akciovou společností, která převzala všechna její aktiva a pasiva. Akciová společnost »P. papírny« platila pak subgaranční příspěvek až do roku 1922 a po provedené fusí zapravovala jej žalovaná akciová společnost až do roku 1928, kdy v srpnu prodala továrnu ve V. komanditní společnosti Sch. a spol. ve V. Podle nesporného znění dopisu z 3. března 1911 odpověděla akciová společnost »P. papírny« samosprávnému okresu z-skému, když okres požádal dopisem ze dne 3. února 1911 firmu »B. H.« o zaplacení dospělého subgarančního příspěvku, že za firmu »B. H.« vzala na sebe povinnost platit úrok a úmor z komunální zápůjčky na stavbu místní dráhy v částce 5.000 K ročně, předpokládajíc, že na ni přejdou veškerá práva z této záležitosti příslušící firmě »B. H.«. Již uvedená zjištění odůvodňují závěr odvolacího soudu, že se závazek k placení subgarančního příspěvku, byť i původně byl závazkem osobním, stal též závazkem podnikovým firmy akciové společnosti »P. papírny« a že jako podnikový závazek pak fusí přešel na žalovanou, a to s tím účinkem, že také ona nabyvší podniku podle § 1409 obč. zák., ručila za uvedený podnikový dluh nedílně s dřívějšími jeho vlastníky, a nezáleží zatím na tom, zda vedle nich a žalované ručí za dluh také nový nabyvatel podniku. Že by žalovaná byla zproštěna tohoto svého závazku konkludentním činem žalobcovým, nelze vyvoditi z úvah, které žalovaná pro svůj názor v té příčině uplatnila. Uváží-li se totiž všechny okolnosti případu, tu ani z toho, že se žalobce napřed obrátil na kupitelku továrny o plnění závazku a že po delší dobu proti žalované nenastupoval, nelze ještě beze všeho usuzovati (§ 863 obč. zák.), že tím dal nepochybně najevo souhlas s propuštěním žalované z onoho závazku a s jeho výhradním převzetím kupitelkou továrny, o níž ostatně ani netvrdí, že by s ní žalobce učinil o tom nějaké ujednání.

Čís. 16466.

Jde o převzetí dluhu ve smyslu § 1405 obč. zák., jestliže nabyvatel ujedná se zcizitelem nemovitosti (její ideální části), že přejímá jeho dluh u hypotekárního věřitele zástavním právem na nemovitosti zajištěný, a hypotekární věřitel projeví s tímto převzetím souhlas. Takový souhlas je spatřovati též v zažalování pohledávky proti nabyvateli nemovitosti.

(Rozh. ze dne 5. listopadu 1937, Rv II 515/36.)